

Brno:

Výstaviště 1, 647 00 Brno, Česká republika
Tel.: +420 542 215 356, Fax: +420 542 215 358
e-mail: info@tschopl.cz, www.tschopl.cz

Praha:

Pod Křížkem 4, 147 00 Praha 4, Česká republika
Tel.: +420 273 136 130, Fax: +420 273 136 138
e-mail: info@tschopl.cz, www.tschopl.cz

Vídeň:

Mooslackengasse 17, A-1190 Wien
Tel. +43 1 93025-3010, Fax: +43 1 93025-3011
e-mail: info@tschopl.cz, www.tschopl.cz

Zlín:

Štefánikova 167, 760 01 Zlín, Česká republika
Tel./fax: +420 576 011 385
e-mail: info@tschopl.cz, www.tschopl.cz

zima 2016

TSCHÖPL & PARTNER

ADVOKÁTI • RECHTSANWÄLTE • ATTORNEYS AT LAW

Pár slov úvodem...

Vážení a milí klienti,

přinášíme Vám tímto zimní vydání našeho newsletteru, kde shrnujeme podstatné změny ze světa práva z letošního roku – a že jich bylo!

Výrazným tématem roku 2016 bylo zavedení elektronické evidence tržeb – jaká práva a povinnosti sebou tato změna přináší, se dozvíte v článku ***Elektronická evidence tržeb v kostce.***

V oblasti ochrany osobních údajů dochází k výrazné novele na poli práva evropského – o co se jedná, bude shrnuto v článku ***Jak udržet krok s rozvíjejícími se informačními technologiemi a zajistit ochranu osobních údajů?***

To ale zdaleka není vše! Připravili jsme pro Vás také ***zajímavé články o změně výše daně z nabytí nemovité věci, či jak je to s dluhy jednoho z manželů, které vznikly v době trvání manželství.***

Nenašli jste na stránkách newsletteru to, co Vás zajímá? Tak se ozvěte, jsme tu pro Vás!

Příjemný zimní čas Vám přeje

Tým advokátní kanceláře Tschöpl & Partner

Novinky v naší kanceláři.

S radostí Vám oznamujeme, že naše advokátní kancelář slaví tento rok významné výročí 15 let od svého založení. Po celou dobu existence se snažíme poskytovat právní služby na co nejvyšší úrovni a vycházet našim klientům maximálně vstříc. Děkujeme všem, kteří nám projevují důvěru.

Kupující anebo prodávající – kdo je povinen hradit daň z nabytí nemovitých věcí?

Počínaje dnem 1. 11. 2016 nastanou výrazné změny v povinnosti hradit daň z nabytí nemovitých věcí, a to díky novele zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí (dále jen „novele“). Jaké konkrétní změny s sebou novela přináší?

Jedním ze základních rozdílů je *změna v osobě poplatníka daně z nabytí nemovitých věcí* (dále jen „daň“). Podle nynější právní úpravy je poplatníkem daně převodce vlastnického práva k nemovité věci, ale stranám je dáno na vůli, aby si ve smlouvě za poplatníka daně určily nabyvatele. V případě, že je poplatníkem daně převodce vlastnického práva k nemovité věci, tak se nabyvatel stává ručitelem a ručí za zaplacení předmětné daně. *Novela však za poplatníka daně ustanovuje výlučně nabyvatele vlastnického práva k nemovité věci a ruší institut ručitele, čímž převádí odpovědnost za zaplacení daně na nabyvatele.*

Dále novela přináší změnu v předmětu daně - *ta se bude dotýkat nyní například práva stavby a inženýrských sítí.*

U práva stavby můžeme mluvit o rozšíření předmětu daně a to takovým způsobem, že se za nabytí práva stavby a tím současně i nabytí vlastnického práva k nemovité věci, bude považovat nejen zřízení takového práva, ale i prodloužení doby, na kterou je právo stavby sjednáno. Za předmět daně u nabytí vlastnického práva k inženýrské síti nebo spoluvlastnickému podílu na ní, se považuje pouze úplatné nabytí vlastnického práva k budově, která je částí této sítě a nachází se na území ČR.

Ačkoliv nedošlo ke snížení stávající 4% sazby daně, která i po účinnosti novely zůstane na stejné hodnotě, *došlo alespoň k osvobození od daně pro určitou skupinu subjektů.* Tato změna se týká územních samosprávních celků a nových staveb

a jednotek. Podle stávající právní úpravy jsou samosprávné celky osvobozeny od placení daně pouze v konkrétních případech. Od 1. 11. 2016 nebudou muset samosprávné celky a jejich svazy platit daň ve všech případech převodu vlastnického práva k nemovité věci a navíc jim odpadá povinnost podávat daňová přiznání. Zproštění od placení daně při prvním úplatném nabytí vlastnického práva k nemovité věci se bude nově týkat jen takových nových staveb a jednotek, které budou skutečně dokončeny nebo užívány.

Poslední změnou, na kterou tímto upozorníme, je *úprava pravidel výpočtu daně u směny nemovitých věcí.* Tato změna souvisí s novým určením poplatníka, a to z toho důvodu, že pokud si strany vzájemně převádí vlastnické právo k nemovité věci, tak má každá ze stran postavení převodce i nabyvatele. Jak bylo uvedeno výše, tak poplatníkem bude podle novely výlučně nabyvatel. *Pokud jsou tedy obě strany považovány za nabyvatele, tak mají také obě povinnost platit daň.* Každá ze stran bude odvádět daň za nemovitost, kterou nabyvá. Podle novely se pro určení sjednané ceny nebude přihlížet k hodnotě pozbývané nemovitosti a to za předpokladu, že nabývací hodnotou nebude výlučně sjednaná cena a nabytí vlastnického práva k nemovité věci bude předmětem daně.

-ms-

Brno:

Výstaviště 1, 647 00 Brno
Česká republika
Tel.: +420 542 215 356
Fax: +420 542 215 358
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Praha:

Pod Křížkem 4, 147 00 Praha 4
Česká republika
Tel.: +420 273 136 130
Fax: +420 273 136 138
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Vídeň:

Mooslackengasse 17, A-1190 Wien
Tel. +43 1 93025-3010
Fax: +43 1 93025-3011
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Zlín:

Štefánikova 167, 760 01 Zlín
Česká republika
Tel./fax: +420 576 011 385
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Jak mohou dluhy jednoho z manželů ohrozit SJM?

Do *společného jmění manželů* (SJM) patří vše, co manželé nabyli za dobu trvání manželství, vyjma věcí osobního charakteru, věcí získaných např. darováním, děděním nebo náhradou nemajetkové újmy. Tyto výjimky tvoří *výlučné vlastnictví* každého z manželů.

Nutno si hned na začátek uvědomit, že nakládat s věcmi patřícími do SJM může manžel *bez souhlasu druhého manžela* pouze v případech, kdy se nejedná o rozhodování o podstatných záležitostech, jinými slovy o takových záležitostech týkajících se SJM, které lze považovat za běžné jejich poměrům. Pokud manžel bez souhlasu druhého manžela právně jedná *v podstatné záležitosti*, je druhý manžel oprávněn namítat neplatnost tohoto úkonu. Zákon přímo nestanovuje okruh případů, ve kterých je nutný souhlas manžela s právním jednáním druhého manžela, záleží vždy na konkrétních podmínkách daného případu. Pokud se soud bude zabývat námitkou neplatnosti právního jednání manžela s absentským souhlasem, bude například zvažovat majetkovou situaci manželů nebo okolnost, zda má manžel vážný důvod pro neudělení souhlasu s právním jednáním.

Spadají dluhy jednoho z manželů do SJM?

Do SJM občanský zákoník řadí také dluhy převzaté za trvání manželství. Výjimky tvoří (i) dluhy týkající se majetku, který náleží výhradně jednomu z manželů, a to v rozsahu, který přesahuje zisk z tohoto majetku, (ii) dále dluhy převzaté manželem bez souhlasu manžela druhého, aniž by se přitom jednalo o obstarávání každodenních či běžných potřeb rodiny, (iii) a dluhy, které manžel nepřevzal v soukromoprávním závazku, tedy např. povinnost uložena orgánem veřejné moci (pokuta), povinnost nahradit škodu způsobenou protiprávním jednáním nebo dluhy vzniklé přímo ze zákona, aj. - tyto dluhy se nestanou součástí SJM. Obecně však platí, že i výše vyjmenované *výlučné dluhy jednoho z manželů, které vznikly za trvání manželství, ačkoliv do SJM nepatří, může věřitel vymáhat jak na výluč-*

ném majetku zadluženého manžela, tak na majetku ve společném jmění. Toto zákonné ustanovení posiluje postavení věřitele, jež může uspokojit svou pohledávku z majetku náležejícího do SJM i přes to, že se nejedná o společný dluh.

Alespoň částečnou ochranu druhému manželovi (nedlužníkovi) a v podstatě i zbytku rodiny přináší § 732 občanského zákoníku, který počítá se čtyřmi situacemi, kdy budou možnosti věřitele postihnout majetek spadajícího do SJM omezeny, nikoli však vyloučeny. Zadlužil-li se manžel proti vůli druhého manžela, může manžel (nedlužník) ochránit svůj majetek za předpokladu, že *bez zbytečného odkladu poté, co se o dluhu dozvěděl, projeví vůči věřiteli svůj nesouhlas s tímto závazkem.* Dalšími případy jsou dluhy spočívající v povinnosti manžela plnit výživné, dluhy z protiprávního činu a dluhy jednoho manžela vzniklé ještě před uzavřením manželství. V uvedených případech dojde k *postižení SJM pouze do výše, kterou by představoval podíl dlužníka, kdyby bylo SJM zrušeno a vypořádáno.*

Manželé mohou s předstihem ochránit svůj majetek ujednáním odlišného majetkového režimu *manželskou smlouvou sepsanou u notáře* a uloženou v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu (rejstřík dostupný také zde rejstrik.nkcrcz) nebo pomocí zúžení nebo zrušení SJM *prostřednictvím soudu*, pokud je pro to závažný důvod spočívající například v marnotratnosti manžela, postupování nepřiměřeného rizika manžela nebo také proto, že začal podnikat nebo se stal neomezeně ručícím společníkem právnické osoby.

Postup v exekučním řízení

V případě vymáhání dluhů jednoho z manželů exekutorem je exekutor nově povinen před zahájením exekuce prověřit, zda je v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu evidována tzv. manželská smlouva nebo rozhodnutí soudu o zrušení společného jmění manželů či obdobná zákonem definovaná listina. Dohodou či rozhodnutím modifikovaný majetkový režim manželů je exekutor povinen respektovat

pouze, jde-li o uspokojení *dluhu věřitele jednoho z manželů ze závazku vzniklého až po zápisu listiny (smlouvy, rozhodnutí) do Seznamu listin.* Vznikl-li dluh manžela dříve, než došlo k zápisu manželské smlouvy či rozhodnutí do Seznamu listin, exekutor ke zúžení či zrušení SJM nepřihlíží a postihne majetek ze SJM, i když jde o dluh jen jednoho z manželů. Stěžejní tedy je doba, kdy k zadlužení došlo a aby příslušná listina byla uložena v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu.

Může exekutor pro dluhy manžela, které se uspokojují ze SJM, postihnout účet a mzdu druhého manžela (nedlužníka)? *Exekuční řád pro uvedený případ stále umožňuje vést exekuci příkázáním pohledávky z účtu manžela dlužníka, ale mzdu nově od července roku 2015 již postihnout není možné.*

Jak vyvrát na dluhy v rámci insolvenčního řízení?

Pokud manželé v exekuci nejsou schopni splácet dluh, mohou podat návrh na oddlužení, a to buď každý samostatně, nebo společně (obecně pokud nemají dluhy z podnikání). Společný návrh přichází v úvahu tehdy, když dluh zavazuje oba manžele, jinými slovy spadá do SJM. V případě, kdy dluh vznikl před uzavřením manželství a zavazuje tedy pouze jednoho manžela a i přes tuto skutečnost podají manželé společný návrh na oddlužení, tak soud rozhodne o oddlužení pouze toho manžela, který je dlužníkem. *Společný návrh na oddlužení* je pro manžele výhodný - k povolení oddlužení je nutné být schopen uhradit na základě splátkového kalendáře přinejmenším 30 % dluhů. Pokud tedy manželé podají dva samostatné návrhy na oddlužení, tak z logiky věci musí u každého návrhu uhradit 30 % z dluhu, což dohromady dává povinnost uhradit dvojnásobnou částku než u podaného společného návrhu na oddlužení.

Jelikož se v otázce společného jmění manželů jedná o složitou problematiku, nebylo možné v rámci tohoto příspěvku postihnout veškeré situace, které mohou v manželském soužití nastat. Potřebujete-li posoudit Vaši konkrétní situaci, rádi Vám pomůžeme.

-ks-, -jk-

Brno:

Výstaviště 1, 647 00 Brno
Česká republika
Tel.: +420 542 215 356
Fax: +420 542 215 358
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Praha:

Pod Křížkem 4, 147 00 Praha 4
Česká republika
Tel.: +420 273 136 130
Fax: +420 273 136 138
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Vídeň:

Mooslackengasse 17, A-1190 Wien
Tel. +43 1 93025-3010
Fax: +43 1 93025-3011
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Zlín:

Štefánikova 167, 760 01 Zlín
Česká republika
Tel./fax: +420 576 011 385
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Elektronická evidence tržeb v kostce

Většinu z Vás patrně neunikla informace, že od 1. prosince 2016 začne 1. fáze elektronické evidence tržeb („EET“). Samotná problematika EET je upravena zákonem č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, doprovozným zákonem č. 113/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o evidenci tržeb a vyhláškou č. 269/2016 Sb., o způsobu tvorby podpisového kódu poplatníka a bezpečnostního kódu poplatníka.

Způsob evidence

Obecně je možno údaje evidovat dvěma způsoby, kdy vedle *běžného režimu evidence spočívajícím v zasílání údajů o evidované tržbě on-line*, umožňuje zákon evidovat některé tržby ve *zjednodušeném režimu off-line*, tj. zasílat údaje o evidované tržbě správci daně nejpozději do 5 dnů od uskutečnění (přijetí) evidované tržby. Ve zjednodušeném režimu může podnikatel evidovat tržby na základě zákona, nařízení vlády nebo povolení správce daně. Většinou se bude jednat o situace, kdy podnikatel nemá k dispozici v místě uskutečnění tržby dostatečné internetové připojení.

Pokud dojde k situaci, kdy se v důsledku technických problémů nepodaří navázat spojení ve stanovené době, může podnikatel vystavit náhradní účtenku, která bude obsahovat předepsané náležitosti, a to aniž by se musel dále pokoušet o spojení s finančním úřadem. Údaje o tržbě bude muset elektronicky odeslat nejpozději do 48 hodin od uskutečnění evidované tržby.

Osoby dotčené EET

Za osoby, kterých se výše uvedený zákon přímo dotýká, a které jsou povinny evidovat tržby, se považují poplatníci daně z příjmů fyzických nebo právnických osob, pokud jim plynou evidované tržby, přičemž za evidovanou tržbou se považuje platba, která:

1. *splňuje formální náležitosti*, tzn. je uskutečněna v hotovosti, platební kartou

nebo jiným obdobným způsobem, a která zároveň

2. *zakládá rozhodný příjem.*

Ad 1. *Formální náležitosti* splňuje platba, která je uskutečněna v hotovosti, platební kartou, šekem, směnkou, v jiných formách, které mají charakter obdobný předchozím formám (např. dárkové karty, poukázky na zboží a služby – např. stravenky, prostřednictvím žetonů nebo bitcoinů), nebo započtením kauce nebo obdobné jistoty složené ze způsobů podle předchozích bodů.

Pokud se však jedná čistě o platby převodem z účtu na účet nebo o inkaso, nejsou formální znaky evidované tržby naplněny, a tudíž takové platby nejsou evidovanými tržbami.

Důležitá je i skutečnost, že pokud podnikatel vystavuje fakturu, není pro účely EET rozhodné, jaká forma platby je na ní uvedena, ale jakým způsobem je částka uvedená

na faktuře fakticky uhrazena. Pokud je zde uvedená částka uhrazena v hotovosti, platební kartou nebo jiným obdobným způsobem, musí podnikatel platbu zaevidovat, a to i tehdy, je-li jako způsob úhrady na faktuře uvedeno bezhotovostně. Toto platí i obráceně, kdy povinnost evidovat tržbu naopak nevzniká, je-li částka uvedená na faktuře uhrazena převodem z účtu na účet nebo složením hotovosti na účet v bance, a to i tehdy, pokud na faktuře je uvedeno, že má být uhrazena v hotovosti.

Ad 2. Ve stručnosti je možno shrnout, že za *rozhodný příjem* se rozumí příjem z činnosti, která je podnikáním, a to s výjimkou příjmu, který např. není předmětem daně z příjmů, nebo je ojedinělý (např. neočekávaně a jednorázově přijatá platba v hotovosti, ačkoliv podnikatel jinak přijímá výhradně platby přímým převodem z účtu na účet) atd. Rozhodným příjmem naopak nejsou zejména příjmy z nájmu nebo příjmy typu příležitostného prodeje přebytků ze zahrádky.

Vzhledem k tomu, že stanovení skutečnosti, zda se jedná o rozhodný příjem či nikoliv, je poměrně komplikovanou záležitostí, která může vyvolat pochybnosti o tom, zda přijímaná platba je evidovanou tržbou

Brno:

Výstaviště 1, 647 00 Brno
Česká republika
Tel.: +420 542 215 356
Fax: +420 542 215 358
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Praha:

Pod Křížkem 4, 147 00 Praha 4
Česká republika
Tel.: +420 273 136 130
Fax: +420 273 136 138
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Vídeň:

Mooslackengasse 17, A-1190 Wien
Tel. +43 1 93025-3010
Fax: +43 1 93025-3011
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Zlín:

Štefánikova 167, 760 01 Zlín
Česká republika
Tel./fax: +420 576 011 385
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

a podléhá evidenci tržeb, má každý podnikatel možnost požádat místně příslušného správce daně o vydání rozhodnutí o závazném posouzení o určení evidované tržby. Stejně tak může požádat o stanovení, zda je možnou platbu provést formou zjednodušeného režimu.

Doba začátku evidence

Podnikatelé se budou zapojovat do systému EET postupně takto:

- v 1. fázi – od 1. prosince 2016
– ubytovací a stravovací služby,
- ve 2. fázi – od 1. března 2017
– maloobchod a velkoobchod,
- ve 3. fázi – od 1. března 2018
– ostatní činnosti vyjma těch ve 4. fázi, například svobodná povolání, doprava, zemědělství,
- ve 4. fázi – od 1. června 2018
– vybraná řemesla a výrobní činnosti.

Vybavení pro evidování tržeb

Pro EET je nutno pořídit pokladní zařízení, které umožňuje oboustrannou komunikaci přes internet. Podnikatelé však nebudou vázáni na jednoho dodavatele a budou si moci pořídit takové pokladní zařízení, které bude odpovídat typu jejich činnosti a jejich požadavkům. Dodavatelé pokladních zařízení ani tato zařízení nebudou podléhat certifikaci. Mimo klasických pokladen by tak mělo být možné využít pro evidenci tržeb například osobní počítač, notebook, tablet nebo chytrý telefon s příslušným software, připojením na internet a tiskárnu. Podnikatelé, kteří již mají elektronické pokladny s připojením na internet, budou potřebovat pouze aktualizaci softwaru v pokladním zařízení.

Úkony podnikatele nutné před spuštěním EET

V případě, že podnikateli vznikne povinnost k EET, musí si požádat o autentizační údaje do webové aplikace EET, kde si následně zaeviduje své provozovny a vygeneruje certifikát.

Autentizačními údaji se rozumí přihlašovací údaje na portál správce daně a slouží k přihlášení do webové aplikace EET na stránkách Daňového portálu. Po přihlášení do webové aplikace EET si bude podnikatel spravovat své certifikáty a údaje pro správu evidence tržeb, zejména pak údaje o provozovnách. O autentizační údaje musí podnikatel požádat předtím, než přijme první evidovanou tržbu.

Podnikatel je dále povinen před zahájením evidence tržeb oznámit v aplikaci EET údaje o provozovnách, ve kterých vykonává činnosti, z nichž plynou evidované tržby, nebo v nichž přijímá evidované tržby. Za provozovnu se považuje místo, kde dochází k určité činnosti, přičemž se nejedná pouze o klasickou kamennou provozovnu, ale i o mobilní provozovny, nebo internetové stránky, jejichž prostřednictvím podnikatel nabízí své zboží či služby.

S výše uvedenými autentizačními údaji a vygenerovanými je nutno zacházet tak, aby nemohly být zneužity. Obecně každý podnikatel zodpovídá za řádnou evidenci tržeb a je na jeho zvážení, zda nabízené řešení splňuje požadavky na ochranu certifikátu resp. autentizačních údajů. Podnikatelé pak případnou odpovědnost dodavatele příslušného technického řešení budou muset řešit smluvně se svým dodavatelem technického řešení.

Kontrolní činnost

Ze strany úřadů bude dodržování povinnosti při EET kontrolováno a sankcionováno následujícími způsoby:

Kontrolní nákup, kterým se rozumí provedení nákupu zboží nebo služeb od podnikatele, přičemž kontrolní pracovník zkontroluje, zda mu byla řádně vystavena účtenka a zda byly údaje o tržbě zaslány správci daně. Pokud v rámci kontrolního nákupu bude pořízeno zboží, jehož charakter umožňuje vrácení tohoto zboží, může kontrolor od smlouvy odstoupit a nákup vrátit.

Pokuta, která může být uložena právnické a podnikající fyzické osobě, která se dopustí správního deliktu tím, že závažným způsobem ztíží nebo zmaří evidenci tržeb nebo pokud osoba evidující tržby poruší povinnost zaslat datovou zprávou údaje o evidované tržbě nebo vystavit zákazníkovi účtenku, a to do výše 500 000 Kč. Pokud tyto osoby poruší povinnost umístit informační oznámení či zacházet s autentizačními údaji nebo certifikátem pro evidenci tržeb tak, aby nemohlo dojít k jejich zneužití, může být uložena pokuta do výše 50 000 Kč. Výše pokuty bude stanovena na základě správní úvahy kontrolního orgánu a vždy by měla odpovídat závažnosti porušení povinnosti.

Uzavření provozovny a pozastavení výkonu činnosti. Toto opatření bude moci nařídít kontrolní orgán, pokud zjistí zvláště závažné porušení povinnosti zasílat údaje o evidované tržbě nebo vydávat účtenky. Tato opatření by však dle Ministerstva financí měla být využívána pouze ve výjimečných případech, a to v případech úmyslného obcházení zákona.

-mh-

Brno:

Výstaviště 1, 647 00 Brno
Česká republika
Tel.: +420 542 215 356
Fax: +420 542 215 358
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Praha:

Pod Křížkem 4, 147 00 Praha 4
Česká republika
Tel.: +420 273 136 130
Fax: +420 273 136 138
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Vídeň:

Mooslackengasse 17, A-1190 Wien
Tel. +43 1 93025-3010
Fax: +43 1 93025-3011
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Zlín:

Štefánikova 167, 760 01 Zlín
Česká republika
Tel./fax: +420 576 011 385
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Z judikatury

Princip omezené důvěry v dopravě

Dne 25. října 2016 byl vydán náleží Ústavního soudu ČR pod sp. zn. IV. ÚS 3159/15, v němž se Ústavní soud znovu zabýval tzv. principem omezené důvěry v dopravě a trestní odpovědností řidiče za dopravní nehodu.

V uvedeném případě byl řidič motorového vozidla, který se při odbočování vlevo střetl s předjíždějícím motocyklistou, shledán vinným ze spáchání přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti a odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců. Dále mu byla uložena povinnost zaplatit na náhradě škody poškozeným částku téměř 1,4 mil. Kč. Odvolací soud výrok o trestu i náhradě škody snížil, a to na podmíněný trest odnětí svobody v trvání 4 měsíců a náhradu škody snížil na částku téměř 840 tis. Kč. Nejvyšší soud napadeným usnesením dovolání odmítl.

Stěžovatel především namítal porušení jeho práva na spravedlivý proces, neboť soudy rozhodovaly, aniž by se dostatečně vypořádaly s jeho argumentací a uváděnou judikaturou, dále zdůrazňoval nevyjasněnost judikatury ve vztahu k určení počátku odbočování, když dle správního soudnictví je počátkem odbočování uvedení ukazatele směru do provozu a Nejvyšší soud i krajský soud v uvedené věci však za zahájení odbočování považovaly teprve okamžik změny směru pohybu. V neposlední řadě pak soudy dostatečně nezohlednily míru spoluzavinění motocyklisty na dopravní nehodu.

Obecné soudy dovodily 70% spoluvinu poškozeného motocyklisty, který řídil po požití alkoholu, jel nepřiměřeně vysokou rychlostí a předjížděl v místě, kde to bylo zakázáno, ale nezohlednily přitom i porušení povinností řidiče při předjíždění, kdy se jednalo o úmyslné porušení zákona. Stěžovateli pak soudy kladly za vinu, že odbočování nevěnoval zvýšenou pozornost, což dovodily z faktu, že během posledních 5 sekund před dopravní nehodou nezaregistroval předjíždějícího poškozeného a mohl tak dopravní nehodě předejít.

Ústavní soud dal stěžovateli za pravdu, když dospěl k názoru, že v uvedeném pří-

padě se uplatní i tzv. *princip omezené důvěry v dopravě*, který spočívá v tom, že se *řidič při provozu na pozemních komunikacích může spoléhat na to, že ostatní účastníci budou dodržovat pravidla silničního provozu, pokud z konkrétních okolností nevyplývá opak*. Tento princip však v uvedeném případě dodržen nebyl, a Ústavní soud považoval za přiměřené, pokud se stěžovatel nejprve přesvědčil o dopravní situaci v něm a vedl něj a pak se již věnoval odbočování a spoléhal na dodržování dopravních předpisů ostatními účastníky provozu, neboť opak by vedl k absurdnímu závěru, že každý řidič musí vždy a za všech okolností počítat s nedodržením dopravních předpisů ostatními účastníky silničního provozu, což by však v konečném důsledku bylo v rozporu s účelem pravidel silničního provozu.

Ústavní soud uzavřel, že obecné soudy porušily právo stěžovatele na spravedlivý proces, když jejich výše uvedené závěry nevyplývaly z provedených důkazů a skutkových zjištění, a všechna rozhodnutí v uvedené věci zrušil.

Vyjádření se k návrhu na předběžné opatření

Ústavní soud ČR dne 1. 9. 2016 vydal průlomový náleží sp. zn. II. ÚS 1847/16 týkající se povinností obecného soudu vyžádat si před nařízením předběžného opatření vyjádření toho účastníka soudního řízení, proti kterému předběžné opatření směřuje.

V projednávané věci soud I. stupně zamítl návrh na nařízení předběžného opatření. Odvolací soud na základě podaného odvolání toto rozhodnutí změnil a vyhověl návrhu na předběžné opatření spočívající v uložení povinnosti stěžovateli zdržet se v rozhodnutí popisovaného jednání.

Stěžovatel soudům především vytykal, že bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces a právo na svobodu projevu, což odůvodnil tak, že s ohledem na princip rovnosti procesních stran není možné měnit zamítavá usnesení soudu I. stupně ve věci předběžných opatření v neprospěch povinného, dále pak namítal, že mu vůbec nebylo umožněno se vyjádřit k návrhu na nařízení předběžného opatření, ačkoliv by takto mohl uplatnit námítky vedoucí k jinému rozhodnutí. Poslední námítkou byla skutečnost, že se navrhovatelé předběžným opatřením domáhají uložení stejných povinností jako v žalobě.

Ústavní soud dal stěžovateli částečně za pravdu, a to pokud jde o porušení jeho práva na spravedlivý proces a rozhodnutí odvolacího soudu zrušil. Ústavní soud připomněl, že předběžné opatření lze nařídit, je-li obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen, přičemž předběžná opatření jsou opatřeními dočasnými, jejichž trvání je omezeno a mohou být zrušena. Ústavní soud zdůraznil, že smyslem předběžného opatření je ochrana toho, kdo o jeho vydání žádá, nicméně musí být rovněž respektována ústavní pravidla ochrany i toho, vůči komu předběžné opatření směřuje. Tato ochrana povinného však nesmí dosahovat takové míry, aby de facto znemožnila ochranu oprávněných zájmů druhé strany.

Ústavní soud jednak dovodil, že nelze dovodit absolutní zákaz změny rozhodnutí soudu I. stupně o předběžném opatření odvolacím soudem. Taková změna je možná jen za předpokladu respektování požadavků spravedlivého procesu, přičemž jedním z jeho dílčích aspektů je rovnost všech účastníků řízení („rovnost zbraní, resp. rovnost příležitostí“). Každému účastníku by měla být dána přiměřená možnost přednést svou záležitost za podmínek, jež ji nestaví do podstatně nevýhodnější situace, než ve které je její protistrana. Cílem zásady rovnosti zbraní je pak dosažení „spravedlivé rovnováhy“ mezi stranami sporu.

Ústavní soud konstatoval, že tato zásada se musí projevit rovněž při rozhodování o návrhu na nařízení předběžného opatření a to tak, že *účastníci řízení budou mít možnost ve srovnatelném rozsahu uplatnit před soudem svá tvrzení i námítky*. Přesto však tuto zásadu není možné dodržovat absolutně v každém okamžiku řízení, neboť například v případě návrhu na předběžné opatření z jeho povahy a účelu plyne, že jejich uplatnění může být k dispozici jen jedné straně. *V uvedeném případě však stěžovatel neměl vůbec žádnou možnost vyjádřit se k podanému návrhu, v důsledku čehož došlo k porušení zásady rovnosti účastníků řízení. Ústavní soud tedy dospěl k názoru, že v daném případě měla být stěžovateli dána příležitost, aby se k podanému návrhu na nařízení předběžného opatření řádně vyjádřil, což se následně promítne do úvahy soudu ohledně posouzení jeho důvodnosti*. Uvedené je v souladu s principem rovnosti zbraní i právem na svobodu projevu, jakožto jednoho z konstitutivních znaků demokratického a právního státu.

-ms-

Brno:

Výstaviště 1, 647 00 Brno
Česká republika
Tel.: +420 542 215 356
Fax: +420 542 215 358
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Praha:

Pod Křížkem 4, 147 00 Praha 4
Česká republika
Tel.: +420 273 136 130
Fax: +420 273 136 138
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Vídeň:

Mooslackengasse 17, A-1190 Wien
Tel. +43 1 93025-3010
Fax: +43 1 93025-3011
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Zlín:

Štefánikova 167, 760 01 Zlín
Česká republika
Tel./fax: +420 576 011 385
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Přednášková činnost

V roce 2016 se Mgr. Robert Tschöpl zúčastnil řady seminářů a konferencí, jejichž program se týkal různých oblastí práva. Níže uvádíme několik z těchto navštívených seminářů a konferencí.

IETL

Mgr. Robert Tschöpl se ve dnech 6. a 7. října zúčastnil každoroční konference s názvem XVII. European Traffic Law Days 2016 s místem konání ve Varšavě. Mgr. Tschöpl byl jednou z důležitých postav této konference, neboť se podílel na přípravě programu. Součástí konference byly zajímavé workshopy, příkladem můžeme uvést workshop o dopravních nehodách způsobených automobily s au-

tonomním řízením nebo mediace v pojištění motorových vozidel.

Anwaltszukunftstag

Dne 2. a 3. září proběhl kongres Anwaltszukunftskongress v Kolíně nad Rýnem, který se týkal digitalizace a s ní spojených trendů, inovací a vlivu a požadavků na právní profesi nebo zákony. Výstupem z tohoto kongresu bylo mnoho zajímavých poznatků, které si pan Mgr. Tschöpl přivezl do Čech a může

díky nim posouvat kvalitu poskytovaných služeb ještě dále.

DTJV

Na výroční členské schůzi Deutsch-Tschechische Juristenvereinigung e.V. (DTJV), pořádané dne 29. dubna, došlo ke znovuzvolení představenstva, ve kterém Mgr. Tschöpl opětovně zastává funkci místopředsedy.

Německo-česko-slovenské advokátní fórum

Ve dnech 4. a 5. listopadu se v Plzni konalo Německo-česko-slovenské advokátní fórum, které bylo spoluorganizováno Česko-německým právníckým spolkem, Českou a Slovenskou advokátní komorou, RAK Sasko a RAK Bamberg. Předmětem fóra byla přeshraniční spolupráce mezi advokáty, fórum se sestávalo mimo jiné z celkem 6 přednášek na dané téma.

Seminář České kanceláře pojistitelů

Česká kancelář pojistitelů pořádala v Praze ve dnech 15. a 16. září seminář, zaměřený na problematiku závažné škody na zdraví v pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Účastníci mohli například získat aktuální informace o aplikaci metodiky Nejvyššího soudu ČR pro odškodňování bolestného a ztížení společenského uplatnění nebo o rozhodovací praxi Soudního dvora EU v oblasti občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel. Jako advokáti hájící již řadu let zájmy tohoto subjektu jsme se zúčastnili a prohloubili si tak znalosti v této problematice.

-sv-, -jk-

Brno:

Výstaviště 1, 647 00 Brno
Česká republika
Tel.: +420 542 215 356
Fax: +420 542 215 358
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Praha:

Pod Křížkem 4, 147 00 Praha 4
Česká republika
Tel.: +420 273 136 130
Fax: +420 273 136 138
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Vídeň:

Mooslackengasse 17, A-1190 Wien
Tel. +43 1 93025-3010
Fax: +43 1 93025-3011
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Zlín:

Štefánikova 167, 760 01 Zlín
Česká republika
Tel./fax: +420 576 011 385
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Novinky z Evropy

Jak udržet krok s rozvíjejícími se informačními technologiemi a zajistit ochranu osobních údajů?

Především s neustálým rozvojem informačních technologií nastává otázka, jak zajistit ochranu fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a volným pohybem těchto údajů. Dosaovací směrnice Evropské unie 95/46/ES již není schopna reagovat na nové možnosti zpracování osobních údajů a ochrana osobních údajů na území států EU si tak nevyhnutelně žádá novou úpravu.

V úředním věstníku Evropské unie bylo dne 4. 5. 2016 zveřejněno nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (*obecné nařízení o ochraně osobních údajů*). Účinné bude od 25. 5. 2018 a bude závazné pro všechny členské státy EU. Cílem nařízení je sjednotit rozdílnou právní úpravu v oblasti ochrany osobních údajů a jejich zpracování v členských státech EU a také odstranit překážky volného pohybu osobních údajů na území států EU.

Nařízení rozšiřuje práva fyzických osob a nově zakotvuje tzv. *právo být zapomenut* neboli právo na výmaz osobních údajů. Toto právo se využije ve chvíli, kdy již nebudou zpracovávány údaje potřebné pro účely, pro které byly zpracovány. Jako další práva můžeme jmenovat např. : právo odvolat souhlas se zpracováním svých osobních údajů, právo na přeno-

sitelnost údajů k jinému správci, právo vznést námitku proti zpracování osobních údajů nebo právo na vydání zpracovávaných osobních údajů. Na rozdíl od předešlé úpravy *nebude již mlčení znamenat souhlas se zpracováním osobních údajů*, neboť podle nařízení se souhlasem rozumí *jakýkoli svobodný, konkrétní, informovaný a jednoznačný projev vůle, kterým subjekt údajů dává prohlášením či jiným zjevným potvrzením své svolení ke zpracování svých osobních údajů*.

S novými právy však přichází i nové povinnosti. Zavedena bude např. *povinnost vést dokumentaci o zpracovávání údajů a na žádost kontrolního orgánu tuto dokumentaci předložit*. Naopak však bude zrušena oznamovací povinnost.

Dále dojde k vytvoření institutu *pověřence pro ochranu osobních údajů*, který bude jmenován správcem a zpracovatelem pouze ve stanovených případech. Pověřenec bude jmenován jen v případech, kdy zpracování osobních údajů bude provádět orgán veřejné moci nebo veřejný subjekt, kdy hlavní činnost při zpracování osobních údajů bude vzhledem ke své povaze, rozsahu nebo účelu vyžadovat rozsáhlé pravidelné a systematické monitorování subjektu údajů nebo pokud je hlavní činností rozsáhlé zpracování zvláštních kategorií údajů. Jednou z takových kategorií je např. pracovní lékařství. Mezi hlavní úkoly pověřence bude patřit poskytování

informací správcům nebo zpracovatelům a zaměstnancům o jejich povinnostech při zpracovávání osobních údajů nebo kooperace s dozorovým úřadem.

Jak bylo řečeno na začátku článku, nařízení reaguje na pokrok v oblasti informačních technologií a tím mezi osobní údaje zahrnuje také *síťové adresy a cookies*, když jako definici osobních údajů uvádí veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě, kterou lze nepřímo identifikovat zejména pomocí jména, identifikačního čísla, lokačního údaje, síťového identifikátoru nebo pomocí fyzických, fyziologických, genetických, psychických, ekonomických, kulturních nebo společenských prvků identity této fyzické osoby. Zařazením těchto síťových identifikátorů do definice osobních údajů má za následek to, že si *provzatelé internetových stránek budou muset zajistit souhlas fyzických osob, jejichž cookies chtějí používat*. Musíme však zmínit, že tato povinnost se vztahuje jen na takové cookies, které mohou identifikovat fyzickou osobu.

Na závěr je nutno uvést, že v případě porušení povinností vyplývajících z tohoto nařízení budou správci nebo zpracovatelé údajů přísně finančně sankcionováni. Pokuty mohou dosahovat výše až 20 milionů EUR nebo 4 % z celkového ročního obrátu.

-pč-

Brno:

Výstaviště 1, 647 00 Brno
Česká republika
Tel.: +420 542 215 356
Fax: +420 542 215 358
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Praha:

Pod Křížkem 4, 147 00 Praha 4
Česká republika
Tel.: +420 273 136 130
Fax: +420 273 136 138
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Vídeň:

Mooslackengasse 17, A-1190 Wien
Tel. +43 1 93025-3010
Fax: +43 1 93025-3011
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz

Zlín:

Štefánikova 167, 760 01 Zlín
Česká republika
Tel./fax: +420 576 011 385
e-mail: info@tschopl.cz
www.tschopl.cz